SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 17. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 14 97. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 23 November 1903. | Expedition: Vallingatan 11. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 23:e Årg.

Pablo de Sarasate.

Den berömde violinvirtuosen Sarasate gör i dessa dagar ett nytt besök i vår hufvudstad efter tjugufem års frånvaro, denna gång åtföljd af en betydande solo-pianist, fru Marx-Goldschmidt, som aldrig förr låtit höra sig här. Pablo de Sarasate uppträdde hos oss första gången 1878, då han d. 24 sept. gaf konsert å kgl. Stora teatern. Han spelade då Mendelssohns konsert, sin »Faust-fantasi» och sin mycket af violinvirtuoser utförda komposition «Zigeunerweisen». Kungl. teatern gaf därefter d. 25 och 28 sept. konserter i förening med Sarasate, hvarvid han å den första af dessa utförde Beethovens konsert, Ballad och Polonaise af Vieuxtemps samt sina egna «Spanska danser», å den andra Max Bruchs första violinkonsert, Prelude, Minuetto, och »Il moto perpetuo» ur en suite af Raff samt »Airs russes» af Wieniawski. Efter en landsortsturné återvände konstnären till Stockholm och gaf sin sista konsert här i Musikaliska akademiens stora sal. Redan första konserten var för den öfverallt så firade Sarasate föga uppmuntrande. Publiken var gles i operasalongen och kritiken i en aftontidning tillerkände honom icke den höga konstnärsrang, som allestädes annars tilldelades honom. Då äfven de andra konserterna voro mindre talrikt besökta, så säges konstnären ha förklarat sig aldrig mer vilja spela för Stockholmspublik.

Erika Lie-Nissen.

De åhörare han hade skänkte honom

Pablo de Sarasate.

Berthe Marx-Goldschmidt.

emellertid det rikaste bifall och visste uppskatta hans eminenta konst.

Det ser ut som skulle ryktet om hans nyssnämnda beslut ha varit sannfärdigt, då nu ett fjärdedels århundrade förflutit sedan Sarasates första och enda besök hos oss. En ny generation af utmärkta violinvirtuoser har sedan dess uppstått, flere bland dem måhända, i enlighet med nutidens fordringar, mera mångsidiga i sin konst, men den gamle, nu sextioårige Sarasate säges fortfarande, efter hvad man nyss sport från hans konserterande på resan mot norden, besitta sin stora förmåga att tjusa med sin bedårande ton och sitt tekniska mästerskap.

Pablo de Sarasate. (Pablo Martin Meliton S. y. Ravascues) är född d. 10 mars 1844. i Pamplona, den nordliga spanska staden i provinsen Navarra. Likt åtskilliga andra musikkonstnärer trädde han tidigt fram såsom »underbarn». Vid tio års ålder spelade han för hofvet i Madrid och erhöll som skänk af drottning Isabella en högst värdefull Stradivariviolin. Åren 1856 — 1859 var han lärjunge vid Paris-konservatoriet och hade Alard till lärare. Redan 1857 eröfrade den unge spanjoren första priset i violinklassen. Sedan han, efter att ha lemnat Paris, först grundlagt sitt konstnärsrykte i hemlandet, utsträckte han sina virtuosresor allt längre, ända till Orienten och Amerika och kom slutligen, 1876, äfven till Tyskland, där han skördade lika stora triumfer, som öfverallt hvar han förut uppträdt. Såsom bevis för hur högt hans konstnärlighet uppskattades kan nämnas, att Lalo, den bekante franske violinisten och tonsättaren skref sin första violinkonsert för Sarasate, den tjugu år yngre konstnären, och att Max Bruch för honom komponerade sin 2:a violin-konsert och sin Skotska fantasi.

Sarasate har för sitt instrument skrifvit åtskilliga kompositioner, hvilka dock till sitt musikaliska värde äro mindre betydande än som bravurstycken. Nationelt-karakteristiska äro hans »Spanska danser»: *Jota arragonesa, Jota de san Fermin, Jota de Navarra* (jota är en valsliknande spansk nationaldans), hans *Zigeunerweisen, Zapateado, Muineira, Romanza andaluza* och *Introduction et Caprice jota.* Jemte *Faustfantasien* öfver melodier i Gounods opera har han skrifvit en bekant *Carmen-fantasi* med motiv ur Bizets, och det gränsar nästan till det fabelaktiga, säger Hanslick, hvad Sarasate i denna åstadkommer af rapida ters- och sextpassager, flageoletteffekter e. s. v. Sarasate har äfven för violin arrangerat pianokompositioner af Chopin' och af andra hans tonsättningar erinra vi oss *Le chant de rossignol, Barcarolle venicienne, La chasse* och *Nocturne-Serenade. Guitarre* heter en komposition för violin och piano af Sarasate-Moszkowski, utgifven på Peters-förlaget i Leipzig.

Berthe Marx-Goldschmidt.

En mångårig deltagarinna i sina konserter har Saraste haft i den ansedda pianisten fru Marx-Goldschmidt, som med solonummer för piano varierat hans program och med honom spelat större saker, under det att hennes man, hr Otto Goldschmidt deltagit i turnéerna såsom ankompagnatör.

Berthe Marx-Goldschmidt är född d. 28 juli 1859 i Paris; Om hennes musikaliska utbildning lämnar oss inga biografiska notiser ännu någon kännedom. Såsom pianist säges hon, enligt en kritiker, påminna om fru Essipoff, och detta är ju ett stort beröm. Efter att ha hört konstnärinnan spela Variationer i G-dur af Mozart, Liszts Rhapsodie N:o 2 m. m. yttrar om henne samme kritiker: "Den som kan spela Mozart så graciöst — utan all affektation —, den som så fullkomligt beherskar tekniken och i så rikt mått är mäktig det modulationsrikaste anslag, den kan man räkna till de bästa".

† Erika Lie-Nissen.

En betydande skandinavisk konstnärinna och en särdeles sympatisk personlighet har gått ur tiden med Erika Lie-Nissens frånfälle sistlidne 27:de oktober i Kristiania, där hon nu nästan oafbrutet i tre decennier haft sitt hem och sin verksamhet.

Erika Lie föddes i Kongsvinger d. 17 jan. 1845, dotter till en sakförare I föräldrahemmet härskade smak för musik och litteratur. Till husets gäster räknades en Ole Bull, Björnstjerne-Björnson och Jonas Lie, som sedan äktade hennes äldsta syster. Till en början framträdde ej hos den stillsamma flickan någon synnerlig musikalisk begåfning. Sin första musikundervisning erhöll hon af modern och sin äldre syster Ida, som sedan blef en af de anseddaste musiklärarinnorna i Kristiania. Då Erika Lie var femton år dog hennes far och familjen flyttade då till Kristiania, där hon fick Halfdan Kjerulf till lärare, som spådde att "världen en gång skulle få höra hennes namn". Ole Bull intresserade sig också mycket för den unga talangen, och han var den förste, som på en sin konsert förde fram henne inför allmänheten.

Efter ett års undervisning af Kjerulf begaf hon sig för ytterligare pianistisk utbildning till Berlin och inträdde i Kullaks "Akademi der Tonkunst". Då modern snart därefter dog och hennes lärare rådde henne att välja konstnärsbanan, stannade hon fyra år i Berlin, sista åren som lärarinna i Kullaks institut, och tog afsked af Berlin med en egen konsert d. 19 april 1866, görande stor lycka genom sitt klara och smakfulla spel. Samma lycka gjorde hon sedan i hemlandet, i Köpenhamn och i Stockholm, där hon 1870 invaldes till ledamot af Musikaliska akademien. År 1868 studerade hon en längre tid i Paris samt konserterade detta och följande år i London. 1869—71 verkade hon såsom lärarinna vid konservatoriet i Köpenhamn och gjorde sedan konsertresor i Tyskland, Schweitz och Holland. År 1874 trädde hon i äktenskap med läkaren Oskar Nissen i Kristiania, som ledsagade henne vintern 1876—77 på en ny konserttur till Leipzig och flere andra tyska städer, Holland, Köpenhamn och Sverige. Hon har sedan mest verkat i Kristiania och ofta låtit höra sig på konserter, hvarom denna tidnings mångåriga redogörelser för musiklifvet i den norska hufvudstaden burit vittne. Vid den stora musikfesten i Köpenhamn 1888 spelade fru Nissen Griegs pianokonsert och Sindings pianokvintett med stort bifall; i jannuari 1889 besökte hon med Grieg Tyskland, spelade i "Philharmonien" bl. a, Griegs konsert och häfdade ånyo sitt anseende som en af nutidens förnämsta kvinliga pianister. Erika Lie-Nissens spel utmärktes icke af några virtuoseffekter; det var den djupa innerligheten och allvaret i tolkningen som utgjorde dess största skönhet, särskildt framträdde också hennes mästerskap i föredraget af Bachs och Beethovens kompositioner. En son och elev till henne är den unge Karl Nissen, som så talangfullt utförd Sindings pianokonsert på Kungl. teatern d. 4 november.

Hector Berlioz' Requiem.

Med anledning däraf att 100:de årsdagen af Berlioz' födelse inträffar d. 11 instundande december har Musikföreningen härstädes till firande häraf upptagit hans storartade Requiem på programmet till sin första konsert för säsongen. Vi vilja därför nu lämna en historik öfver detta verks uppkomst och en öfverblick af dess innehåll, följande därvid en uppsats af Edv. Hanslick, den bekante Wiener-kritikern.

Den franska juli-monarkien var, som bekant, på ett kännbart sätt njugg i fråga om en gagrande liberalitet mot musiken. En gång åsidosatte dock Louis Philippes regering denna sparsamhetsprincip och det till förmån för den unge Hector Berlioz. Denne hade kort förut återvändt från sin stipendieresa till Rom och var endast känd för sitt excentriska väsen och genom sin "Sinfonie fantastique". Han lyckades — medan ännu de officiella kyrkokomponisterna Lesueur och Cherubini voro i lifvet — att nu få beställning af inrikesministern, grefve Gasparin, på ett Requiem, som var bestämdt till sorggudstjänsten öfver julirevolutionens

offer. Regeringen skulle bekosta uppförandet och komponisten erhålla ett honorar af 3,000 francs. Men ministerns stjärna var i sin nedgång, hans afsked nära förestående, och de ledande sektionscheferna tänkte på att lägga saken ad acta. Berlioz, som redan hade begynt repetitionerna, fick plötsligen den officiella förklaringen, att sorghögtidligheten skulle ega rum utan musik. Berlioz hade med anledning däraf en häftig ordvexling med bestyrelsen för departementet, då kanonerna från Invalid-domen förkunnade att Constantine var intaget. General Damremont hade fallit vid Constantine och i anledning af hans död skulle en högtidlig sorggudstjenst ega rum. Detta hörde till krigsministeriet, hvars chef, general Bernhard nu gick in på att Berlioz' Requiem skulle antagas att för detta tillfälle uppföras i Invalidkyrkan. Knappt hade det blifvit bekant, att en ung, oberömd man skulle skrifva musiken till denna officiella storartade festlighet, förr än alla slags kabaler reste sig mot Berlioz. Först fick Cherubini en feber på halsen vid denna underrättelse. Det var ju dock en gammal god sed att det vid slika tillfällen gafs en komposition af honom. Han betraktade det som ett kränkande angrepp på hans värdighet, hans företrädesrätt, att man föredrog Berlioz. Cherubinis elever sammansvuro sig och Halévy, den mest ansedde af dem, begaf sig genast till "Journal de Debats'" egare, Bertin, för att agitera mot Berlioz för Cherubini. Bertin och hans son Armand rubbades dock ej i sina sympatier för Berlioz, och Cherubini ställdes tillfreds med hederslegionens kommendörskors. En ny ledsam öfverraskning för Berlioz var det, då general Bernhard en dag meddelade honom att Habenek, den berömde dirigenten för konservatoriekonserterna också skulle dirigera Berlioz' Requiem. "Ni är ju helt visst van vid att dirigera edra egna verk, herr Berlioz", sade generalen, "men Habeneck är en gammal man som det skulle smärta mycket att se sig skjuten åt sidan vid detta tillfälle." Berlioz måste foga sig häri, ehuru han i tre år stått i spändt förhållande till Habeneck. Dagen för uppförandet var kommen. Prinsarne, ministrarne, pärerna och deputerade, hela pressen och en talrik publik var församlad d. 5 dec. 1837. Dagen hade en afgörande betydelse för Berlioz' hela framtid. Föll verket igenom var han totalt tillintetgjord. Då tilldrog sig följande: vid det farligaste stället i hela Requiem, där i "Tuba mirum" fyra i hörnen uppställda messingsorkestrar plötsligen skulle falla in med hela sin styrka, nedlägger Habeneck taktpinnen, hämtar upp snusdosan ur fickan och tager sig en pris. Men Berlioz var på sin post. Han störtar fram till dirigentpallen, slår stadigt takten med högt upplyftade armar, och hela stycket blef lyckligen fördt till slut. Då Habeneck vid körens sista ord såg stycket räddadt sade han till Berlioz: "Kallsvetten stod mig i pannan; utan er hade det gått alldeles i stycken!" -- "Ja, det vet jag nog", svarade Berlioz, i det han skarpt betraktade honom. Detta var allt som blef sagdt. Berlioz yttrar i sina memoarer den förmodan, att Habeneck skulle ha med flit velat spela honom detta spratt. Men det kan ej sättas tro till en så grof beskyllning. Förbittrad och misstrogen, som Berlioz var, hade han benägenhet för att tro det värsta om sina musikaliska motståndare. Särskildt får man med stor försiktighet upptaga hans yttringar om Cherubini och Habeneck. Vi förbigå här alla de otaliga besvär och ledsamheter han hade att utstå efter uppförandet för att utfå det lofvade honoraret. Efter flere månader lyckades det ändtligen. Hans första beskyddare var icke mera minister; till honom har Berlioz dedicerat sitt Requiem.

En hvar, som är närmare förtrolig med Berlioz' konstriktning och personlighet, skall finna det besynnerligt att just *han* skulle kunna hängifva sig åt att skrifva en dödsmessa. Religiös känsla var mycket svagt utvecklad hos Berlioz, så mycket mer som smärtsamma intryck från ungdomen ingifvit honom en till hat gränsande ovilja mot ortodoxien. Då han nämligen efter hårda strider anförtrodde sina föräldrar att han beslutit offra sig åt musiken, blef hans fromma moder, för hvilken musik, teater och evig fördömelse voro enahanda, så förtviflad, att hon flydde till ett aflägset ställe på landet och ej lät sig ses förr än Berlioz rest ifrån Paris. Dessa förfärliga scener, säger Berlioz i sina momoarer, hade särskildt bidragit till att för hela lifvet fylla honom med hat emot religiös obskurantism och from öfvertro. Det är än vidare märkligt att Berlioz skref sitt Requiem i början af sin konstnärsbana — det är hans femte verk — medan alla komponister från Mozart till Verdi, hvilka satt musik till denna text, först vid slutet af sin lefnad sysselsatt sig därmed. Och likväl kallar Berlioz texten till Requiem "ett af honom länge efterlängtadt byte", och då han slutligen får det kastar han sig öfver det med ett slags raseri. Med en för honom ganska ovanlig raskhet fulländar han kompositionen. "Mitt hufvud var nära att brista genom tillströmning af ideer. Knappt var planen för ett stycke skisseradt, förr än en ny trängde sig fram. Omöjligheten vid att kunna skrifva nog fort gjorde att jag påfann några stenografiska tecken, som voro mig till nytta. Komponisterna känna nog hvad kval och förtviflan det vållar, att vissa tankar för alltid gå förlorade ur minnet när man ej har tid att ögonblickligen nedskrifva dem."

Hvad som drog Berlioz, den starka lidelsens komponist, just emot Requiemstexten, var icke den kyrkliga betydelsen, den religiösa andan i denna dikt utan dess oförlikneliga dramatiska verkan. Det är ett dödens drama som Berlioz vill skapa, och till hvars skildring de starkaste effekter, de skarpaste kontraster, de mest egenartade instrumental-kombinationer syntes honom tillåtna. Det gigantiska hade alltid en förförisk lockelse för Berlioz, han berusade sig i de oerhördaste ljudverkningar, han drömde om kämpemessiga sång- och musik-massor samt om kolossala rum. Till sitt Requiem fordrar han minst 80 sopraner, 60 tenorer och 70 basar; af instrument följande, förutom många andra: 4 flöjter, 4 klarinetter, 12 horn, 8 fagotter, 12 trumpeter, 20 basuner och bastubor, 8 par pukor för 10 pukslagare, 2 bastrummor, 10 par messingstalrikar och 4 gonggongar! Man ser att det här gäller en romantisk komposition icke kyrkomusik i ordets traditionella egentliga betydelse. Berlioz binder sig icke en gång till att noga följa texten, i hvilken han t. ex. egenmäktigt inskjuter en vers af "Credo". Orden äro honom endast slafvar, dem han efter godtfinnande kommenderar och tyranniserar i sin musikaliska inspirations tjänst. Intet är kyrkostilen fjärmare än de långa, besynnerliga vokaliser, som tenorerna utföra öfver satsen "Quantus tremor est futurus" eller sönderdelningen af orden "Dies illa" i fyra delar mot slutet af "Lacrymosa" eller det ändlöst forcerade "Kyrie eleison" vid slutet af första stycket. Berlioz bryter och rådbråkar orden för att sammanpassa dem med den en gång valda rytmen. Men äfven i den sjelfvalda romantiskt emanciperade stilen blifver han ej konsekvent; han går ofta tillbaka till de gamla formerna men endast för att sedan desto mer hängifva sig åt en tygellös frihet. Ja Berlioz har till och med en lång fuga på ordet "Hosiannah" — han som en gång kallat fugan för "bestialiteten i all sin glans". Bekant är Cherubinis ord: "Berlioz kan icke lida fugan därför att fugan ej kan lida honom." Och däri får man ge Cherubini rätt. Till att skrifva ett Requiem i kyrklig, ädel stil, så som Mozart och Cherubini, hade Berlioz hvarken förmåga eller vilja. Med denna måttstock kan man ej heller mäta hans verk. Denna (såsom en fransk kritiker säger) i en slags exaltation skrifna musik måste också höras i en slags exaltation. Musiken i Berlioz' "Requiem är helt visst ofta bisarr och oskön, men städse intressant, och många partier däri utmärka sig för en märkvärdig egendomlighet och storhet. Vid sidan af ställen som äro påfallande torftiga i uppfinningen och tekniskt otympliga stå lysande infall och öfverraskande själfulla kompositioner, och tonsättaren, som i det rent musikaliska arbetet för ingen del är mästare i sträng mening, uppenbarar sig dock i det stora hela såsom en

konstnär med den mest glödande fantasi, den starkaste lidelse och en bländande originalitet. Den sista egenskapen ger sig särskildt tillkänna i hans orkesterbehandling.

Det första stycket, *Requiem och kyrie,* är väl det mest okonstladt klara och i sin enkelhet det uttrycksfullaste. Allvarlig, hemlighetsfull träder en figur fram, en stegvis uppstigande lugn tonföljd, tre gånger uppträdande i stegrad och utvidgad form med trefaldt hammarslag af hela orkestern. Det är döden som knackar. Blidt melodiskt klingar tenorernas och basarnes "Te decet hymnus" öfver en vaggande violoncellfigur, mjuka kvinnoröster, ledsagade af flöjter och oboer sluta sig härtill. Här är dock en antydning till den äldre kyrkosångens fromma melodier, nästan den enda i hela detta Requiem. På denna inledning följer den egentliga skildringen af dommedagen. Begynnelsen till *Dies iræ* verkar något öfverraskande. Här, där de flesta komponister sätta i med full öfverväldigande kraft, begynner Berlioz, liksom dröjande, med ett tarfligt, nästan stammande tema i sopranerna, ledsagadt unisont af få instrument. Men Berlioz förbereder endast sin effekt. En darrande oro bemäktigar sig stämmorna, som snart förlora beherskningen och sammanflyta med den allt starkare, rasande orkestern. Då hörs en stormande kromatisk gång i alla stränginstrumenten likasom en fruktansvärd vindstöt, som allt starkare upprepas efter en ångestväckande allmän tystnad, och så bryter den förfärande fanfaren *Tuba mirum* lös, först i öst och så i vest, från nord till syd, slutligen samtidigt öfverallt. Berlioz har förutom den stora orkestern tillika uppstält 4 mindre messingsorkestrar, som redan sagts; från alla världens hörn skall dommedagsbasunen väcka de döda. En oerhörd verkan nås ock härmed oerhörda medel. Här är Berlioz i sitt element och han var icke litet stolt öfver sitt "Tuba mirum." Då en gång Mozarts Requiem kom på tal utbrast han: "Stackars Mozart! Att låta sig nöja med en basun, där 500 icke räcka till för att skildra dommedagens fasor!" Han glömde att i förhållande till oändligheten betyda 500 basuner icke stort mer än 1 eller 2, och att den musikaliska idén dock är viktigare än den materiela ljudmassans skräll. Äfven med sina 500 basuner skulle Berlioz icke taga sig något ut vid sidan af Mozart. Berlioz' fem orkestrar äro för öfrigt icke utan föregångare i kyrkomusikens historia och icke heller utan efterföljare. Lesueur, Berlioz' mästare och i många hänseenden hans förebild, hade år 1801 låtit uppföra i Invaliddomen (då "Temple de Mars") ett symfoni-ode till festen för fredsslutet, då han till karakteriserande af fyra särskilda sinnesrörelser använde 4 orkestrar i kyrkans fyra hörn. Och några månader förut hade Mèhul med anledningen af 14:de juli-festen användt 3 orkestrar i en liknande komposition. Berlioz kunde då naturligtvis ej nöja sig med mindre än 5. Verdi har i sitt Requiem på samma sätt efterliknat denna effekt, i det han från de fyra hörnen i orkestern låta korresponderande trumpet- och basunstötar åskådliggöra samma moment. Den gripande verkan, som "Tuba mirum" gör hos Berlioz är ofelbar; ingen kan bli oberörd däraf. Man bör lägga märke till, med hvilken konst han förbereder denna tordönliknande explosion. Förut hade messingsinstrumenten, pukorna och de stora trummorna samt tallrikarna varit tysta. Örat hade ännu alls icke hört messingsklangen. Nu först får man höra det väldiga utbrottet. Efter detta ledsagar orkestern med hela sin klang, stoppade horntoner, doft mummel i tremolerande violonceller och kontrabasar de första takterna till "Mors stupebit", en gripande sättning som genombäfvas af tillintetgörelsens hela skräck. Vid orden "Liber scriptus proferetur" faller åter den väldiga messingsharmonien in, slutligen förstärkt med den förfärande klangen, af gongong och tallrikar. Märklig verkan åstadkommer också de tio par pukorna med de fullständiga ackord som de bilda. Hur väl Berlioz förstår sig på kontrasternas konst bevisas däraf att han mellan "Tuba mirum" och det likaledes väldigt dånande "Rex tremendæ majestatis" inskjuter en långsammare klagosång i tenorerna (Quid sum miser), som endast ledsagas af engelskt horn, violonceller och fagotter. Dock hör denna sats likasom följande a capella-kör, "Quærens me", till verkets svagaste partier. Där Berlioz ej kan verka med orkesterkolorit är han bortkommen; hans vokalsatser klinga icke. Man tänke på liknande satser hos Mozart, t. ex. "Ave verum." Betydligare verkan gör det bredt anlagda och lysande instrumenterade *Lacrymosa*, trots många slags bisarrerier ett af de bästa numren i detta Requiem, som är vådligt för tenorerna genom det höga läget. Detta kan dock hjelpas genom att förstärka tenorerna med altstämmor. Man känner den lyckliga verkan som denna klangblandning gör i första akten af Wagners "Lohengrin." En bisarr komposition är det följande *Offertorium* i D moll, som Berlioz kallar "Själarnes kör i skärselden". Den egendomliga barska melodien ligger fullständigt i orkestern, den därtill lydande sången af de stackars själarna rör sig uteslutande mellan noterna a och b. Berlioz berättar i sina memoarer att Schumann efter en konsert i Leipzig brutit sin vanliga tystnad och sagt: "Detta offertorium öfverträffar allt." Schumann dom öfver just detta stycke, om ock intressant, torde knappt delas af många. En af de sällsammaste instrumentalkombinationer frambringar Berlioz i *Hostias* ("Hostias et preces", n:o 8) ackord af flöjter och basuner, alltså en blandning af den högsta och djupaste klangen, afbryta hvarje afdelning i det af kören psalmoderade "Hostias." Mera sympatisk förekommer oss det följande *Sanctus.* Den i början af solo-tenor föredragna melodien, hvari kören sedan instämmer, är ledsagad af fyra solovioliner med sordiner, en flöjt och tremolerande altvioler; en i sanning serafisk klang. *Agnus dei,* där vi åter finna sammanställningen af flöjter och basuner, leder till upprepandet af "Requiem æternam", som nu slutar stilla och lugnt med arpeggier af stränginstrumenten.

Under Berlioz' lifstid har hans Repuiem endast fyra gånger blifvit uppfördt och har, likasom då alla hans verk gjorde, väckt mer förvåning än beundran. När sedan efter fransktyska kriget den nationella hänförelsen verkade en plötslig vändning i den franska smaken till Berlioz' förmån, blef hans Requiem åter framdraget. En kritiker i Paris försäkrar, att knappt 50 personer där kände till det nästan förglömda verket, som nu åter blef gifvet d. 17 mars 1878. Desto större blef den verkan det gjorde. Vid basunstötarna i "Tuba mirum" sprang publiken upp från sina platser och skrek, utom sig af hänförelse, så att de utförande måste sluta och börja stycket på nytt. Att denna öfverväldigande verkan icke var densamma vid senare uppföranden bevisar för öfrigt hur snart örat vänjer sig vid sådana masseffekter. Sedermera har Berlioz' Requiem årligen uppförts fyra — fem gånger vid de stora Pariskonserterna.

I Tyskland har Berlioz' Requiem flere gånger uppförts, särskildt erinra vi oss att det skedde vid den stora musikfesten i Görlitz 1900, då det heter att a capella-kören "Quærens me" och fruntimmerskören "Sanctus" slogo mest an. I Köpenhamn gafs detta verk redan 1885, påskdagen, i Fruekirken af kgl. teaterns körpersonal.

Till slut må här följa en förteckning öfver de särskiida afdelningarna i detta Requiem. n:r 1. *Requiem och Kyrie* (Andante con moto $^3/_4$ G moll); n:r 2 *Dies iræ* (Mod:to $^4/_4$ Amoll); n:r 3 *Quid sum miser* (Andante $^4/_4$ Giss moll); n:o 4 *Rex tremendæ* (And, maestoso $^4/_4$, E dur); n:o 5 *Quærens me* (And. sosten. $^4/_4$ A dur, kör a capella) ; n:r 6 *Lacrymosa* (And. non troppo lento, A moll $^9/_8$); n:r 7 *Offertorium* (Moderato $^4/_4$ D moll); n:r 8 *Hostias* (And. non troppo lento $^4/_4$); n:r 9 *Sanctus* (And. un poco sosten. e maestoso $^4/_4$ dess dur); n:r 10 *Agnus dei* (Andante un poco lento $^3/_4$). Hvart och ett af dessa nummer, hufvuddelarna, kan delas i flere underafdelningar, uppgående till 35 stycken i en analys, som vi här skulle vilja följa, om icke

denna uppsats redan. vuxit. till ett omfång, som ej till åter dess förlängande.

Musikpressen.

Wiberghska musikförlaget har utgifvit

för piano 2 händer:

Wejdling, Henning R.: *Kinesisk Friare-dans.* Grotesk. Pris 50 öre.

Detta pianostycke af den kände danskomponisten är melondiskt-humoristiskt och tillika lättspelt.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. Nov. 1. Boito: *Mefistofeles.* — 2, 7, 15. Tschaikowsky: *Eugen Onegin* — 4, *2:a Symfonikonserten:* 1. E. Grieg: »I höst», konsertouvertyr för orkester; 2. Chr. Sinding: konsert, Dess-dur, för piano, (hr Karl Nissen) och ork.; 3. Joh. Halvorsen: a) »Måneskinsmöyerne», danse visionaire för ork.; b) Passacaglia (fritt efter Händel) för violin och viola (hrr Lars Zetterquist och Joh. Halvorsen); c) Förspel till 2:a akten af Björnstjerne-Björnsons »Kongen»; 4. Grieg: »Brudefölget drager forbi«, arrang. för ork. af J. Halvorsen; Joh. Svendsen: Symfoni D-dur. — 5, 9, 16 Delibes: *Lakmé* (Lakmé: m:lle Yvonne de Tréville; mrs Bentzon, Ellen, Rose, Mallika: fr. Karlsohn, Lagergren, Svärdström, Edström; Nilakantha, Gerald, Fredrik, Hadji: hrr Lundqvist, Ödmann, Mandahl, Grafström). — 6 *Konsertafdelning:* a) O. Nicolai: Uvertyr till »Muntra fruarna i Windsor»; b) Thomas: aria ur »Hamlet» (m:lle Yvonne Tréville); c) A. Söderman: »Tannhäuser», ballad (hr Lundqvist); Donizetti: *Regementets dotter* (Markisinnan: fru Wilh. Strandberg; Marie: fru Hellström; Tonio, Sulpiz, Hortensio: hrr Max Strandberg, Sellergren, Grafström); — 8, 14, Leoncavallo: *Pajazzo* (Nedda: fru Bartels; Canio, Tonio, Beppe, Silvio: hrr Nyblom, Forsell, fröken Edström, hr Mandahl); Mascagni: *På Sicilien* (Lucia: fru Claussen; Alfio: hr Mandahl). — 11. Mozart: *Don Juan* (donna Anna: fröken Lyckseth). — Gounod: *Romeo och Julia* (Julia: m:lle de Tréville. — 13. Thomas: *Mignon.*

Musikaliska akademien. Nov. 3. Konsert af Svenska K. F. U. M.-kören. Dirigent: hr Hugo Lindqvist. — 10. Konsertföreningens 2:a konsert. Solister: fru Maikki Järnefelt, hr Tor Aulin. Dirigent: hr Armas Järnefelt. 1, Jean Sibelius: Symfoni n:r 21. D-dur, för orkester; 2, W. A. Mozart: konsert för violin (hr Aulin) och ork. N:r 5 A-dur; 3, W. A. Mozart: Maurischer Trauermusik för ork.; 4, Armas Järnefelt: Tre sånger vid piano; 5, A. Järnefelt: »Korsholm», symfonisk dikt för stor orkester.

Vetenskaps-akademien Nov. 3, 6. Konserter af fru Maikki Järnefelt. Biträdande: hr Armas Järnefelt. — 11. Frödingsafton af fru Anna Norrie. Biträdande: hr Björn Halldén.

Östermalmskyrkan. Nov. 5. Folkkonsert af Svenska K. F. U. M.-kören. Dirigent: hr Hugo Lindqvist.

Jakobs kyrka. Nov. 8. Orgelkonsert af dir Albert Lindström. Biträdande fröken Elisabeth Lindström, hr G. Sjöberg.

Fru Wilhelmina Strandbergs afskedsrecett på operan egde rum inför välbesatt salong, men man kunde ha väntat fullsatt. Den miriterade, sympatiska sågerskan uppträdde då såsom markisinnan i "Regementets dotter", hvars titelroll, återgafs af fru Hellström, som bekant en utmärkt Marie. Med anledning af hr Malms hastigt inträffade sjukdom ryckte hr Max Strandberg, recettagarinnans svåger, in såsom Tonio. Den underhållande operan fick på alla händer det bästa utförande, och fru Strandberg blef rikt hyllad med applåder och inropningar, blommor och lagerkransar från kamrater, kårer oah vänner. En föregående konsertafdelning inleddes med Nicolais lifliga uvertyr till "Muntra fruarna", hvarefter M:lle de Tréville utförde Ofelias stora vansinnighetsaria ur "Hamlet" med berömlig koloraturfärdighet. Som extranummer sjöng den behagliga sångerskan på ganska god svenska folkvisan "Allt under himlens fäste", en artighet måhända mot fru Strandberg, som är från Gottland likasom visan. Konsertafdelningens slutnummer, Södermans "Tannhäuser" sjöngs af hr Lundqvist, hvars ypperliga föredrag af denna ballad inbringade honom åtskilliga inropningar. Föreställningen hedrades med konungens närvaro, hvilken lifligt deltog i hyllningen för den afskedstagande konstnärinnan.

M:lle Treville uppträdde dagen förut första gången här såsom Lakmé och skördade stort bifall, särdeles efter den med mycken bravur föredragna "Klock-arian". Sedan lät hon höra sig såsom Julia i Gounods "Romeo och Julia", det parti hvarmed hon först presenterade sig på operascenen här förra våren. Vi hade då tillfälle att prisa hennes intagande framställning af denna roll och hennes konstnärliga röstbehandling, som särskildt gjorde mycken effekt i första aktens valsaria. Med framgång ha några af våra egna operakrafter försökt sig i för dem som nya partier, så fröken Karlssohn, mstrs Bentzon i "Lakmé", fru Bartels som Nedda, fröken Lykseth som donna Anna i "Don Juan", hr Mandahl som Alfio i "På Sicilien."

Norska konserten på föreningsdagen d. 4 nov. var särdeles lyckad. Scenens fond var dekorerad med svenska och norska riksflaggorna under en grön girland. Konserten inleddes med att orkesten under hr Nordquists ledning spelade norska folksången "Ja vi elsker" och afslutades med utförandet af svenska kungssången under kapellm. Halvorsens direktion. Publiken åhörde båda dessa nummer stående. I den kungliga logen såg man först prins Carl med gemål och hertiginnan af Dalarne, senare på afton infann sig äfven konungen. Konserten inleddes med Griegs uvertyr "I höst", en vacker och poetisk tonmålning, som man vet. I den därpå följande pianokonserten af Sinding sköttes det svåra pianopartiet med stor säkerhet och kraft af den unge norrmannen Karl Nissen. Tredje numret, Joh. Halvorsens "Måneskinsmöyerne" likasom hans förspel till Björnsons "Kongen", vittnade om den stora talang hr Halvorsen besitter såsom tonsättare, såväl beträffande musikalisk uppfinning som orkesterbehandling. Som god arrangör dokumenterade han sig ock med sättningen för orkester af Griegs "Brudefölget drager förbi" samt en Händels "Passacaglia", arrangerad för violin och viola, ett intressant stycke, öfverlägset utfördt af honom själf (viola) och hr Zetterqvist. Svendsens lefnadsfriska, välljudsfulla D-dursymfoni afslöt den lyckade konserten, som hade en utmärkt dirigent i kapellmästare Halvorsen.

Var kgl. teaterns symfonikonsert norsk, så kan Konsertföreningens kallas finsk, såsom ledd af finske kapellmästaren och tonsättaren Armas Järnefelt och till största delen bjudande finsk tonsättning samt sång af fru Maikki Järnefelt. Konsertens första nummer utgjordes af Jean Sibelius' symfoni N:o 2, D dur, vittnande om mycken originalitet och välde öfver orkestern. Symfonien lofvar mycket med sin klara inledning, och här och där uppdyka i densamma fagra och melodiska satser, men i det hela är tonväfnaden så intrasslad och dissonerande, att detta verk nästan gör intrycket af ett smärteskri ur Suomis hjärta, en förtviflans kamp. Efter utförandet i Petersburg af Sibelius' 1:a symfoni yttrade en kritiker: "Denna är en produkt af en ännu på svigtande mark fotad talang. Mycket i denna symfoni är fullkomligt onjutbart; polyfonien rent af kakofoni", Man kan ej frångå att yttrandet äfven här är tillämpligt, och det än mera på denna. Större klarhet och skönhet utmärker Järnefelts orkester-dikt, "Korsholm" förut känd här. (Korsholm är ett ställe vid Bottniska vikens strand, där svenska missionärer upprest det första korset i Finland). Detta verk framkallade nu stort bifall likasom fru Järnefelts föredrag af hennes mans vackra sånger till piano (Spel- och dansvisa, Söndagsmorgon och Titania).

I stark, välgörande kontrast till den finska nutidsmusiken framträdde Mozarts enkla och muntra violinkonsert, utmärkt och stiltroget spelad af hr Aulin, samt samme klassiske mästares "Maurische Trauermusik" för orkester, en lika värdig som vacker musikalisk gärd åt minnet af ett par aflidna frimurarebröder. Såväl dirigenten som solisterna blefvo lifligt hyllade af de talrika åhörarne.

Fru Maikki Järnefelt hade denna gång samma stora framgång på sina båda sångaftnar, som i våras; fullsatt satt salong och rikt bifall efter hvarje nummer. För programmens innehåll saknas nu utrymme att redogöra —

Orgelkonserten i Jakobs kyrka af dir. Alb. Lindström hade ett stort antal åhörare, och konsertens samtliga nummer fingo det bästa utförande. Programmet omnämndes i vårt förra nummer. Med mycken precision och god nyansering framträdde K. F. U. M.-kören i en hop vackra, mestadels bekanta kvartetter på sina båda konserter under dir. Lindqvist's ledning. Dessa gåfvos till förmån för sällskapets byggnadsfond. Fru Norries sångafton få vi omnämna jemte en följande.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Musikföreningens 1:a abonnementskonsert eger rum den 24 nov. i Musikaliska akademiens stora sal. Till firande af hundraårsminnet af Hector Berlioz' födelse upptager programmet endast den store tonsättarens verk nämligen "Kung Lear", ouvertyr, "La Captive", dikt af Victor Hugo, för mezzosopran och orkester, samt Requiem (Grande messe des morts) för kör och orkester. Medverkande äro fru Dina Edling och k. hofkapellet. Dirigent är prof. Franz Neruda.

Pablo de Saraste och M:me Berthe Marx-Goldschmidt gifva två konserter, den 27 och 29 nov., i Musikaliska akademiens stora sal.

Fru Aino Ackté-Renvall anlände hit d. 15 d:s och reste samma dag med nattsnälltåget för att begifva sig till Dresden att där som gäst uppträda i "Faust" och "Tannhäuser". Senare ämnar fru Ackté anträda en konstresa till Amerika. Efter sitt gästspel här öfverlämnade hon till Musikhistoriska museet sitt porträtt i stor fotografi med konstnärinnans egenhändiga tillägnan å detsamma.

Kristina Nilsson, grefvinnan *Casa de Miranda*, har ankommit till Stockholm på ett kortare besök. Anledningen är att bildhuggaren Oscar Berg skall utföra en marmorbyst af henne och att hon här skall "sitta" för konstnären.

Aulinska kvartettens till innevarande säsong annonserade kammarmusik-soaréer komma, på grund af den ringa tillslutning abonnemanget rönt från allmänhetens sida, icke att äga rum.

Nya filharmoniska sällskapet i Stockholm konstituerade sig vid sammanträde i Musikaliska akademien d. 12 nov. med syfte att i likhet med det nyligen upplösta Filharmoniska sällskapet på konserter utföra hufvudsakligen större körverk med orkester. De två konserter som under detta musikår gifvas komma att dirigeras af kapellmästare Rung i Köpenhamn, men sällskapet har för afsikt att under sin framtida verksamhet anmoda äfven andra dirigenter inom de fyra nordiska länderna att leda någon af sällskapets konserter, allt efter programmets beskaffenhet.

Till ordförande i det nybildade sällskapet valdes kapten J. O. af Sillén och styrelsen i öfrigt består af följande damer och herrar: fru Alma Santesson, fru Elin Sjöstedt, fru Ellen Neijber, ryttmästare L. Ribbing, docenten K. J. Ljungberg, kapten S. Nystedt och hr J. F. Winge. Till styrelsesuppleanter utsågos fru Gerda Söderström, fröken Maria Rydberg, arkitekten H. Ringström och doktor N. Arnoldsson.

Göteborg Under förra månadens sista och dennas första hälfter har Ranft'ska sällskapet på Stora teatern uppfört "Gycklarbandet", "Lilla helgonet", "Wienerblod", "Villars dragoner", "Rymmerskan" samt "Vermländingarna" (matinè). Hrr. Aulins samt Stenhammars 2:dra och 3:je Beethoven-aftnar egde rum d. 15 och 19 oktober. Programmet upptog å den förra sonaterna A-dur op. 12 n:r. 2, G-dur op. 96 och A-moll op. 23 och F-dur op. 24; å den senare bl. a. Kreutzersonaten. Vid konserterna användes en flygel af Malmsjö (hr Stenhammar spelar gerna på en sådan). I oktober gafs för öfrigt konserter af fru Carreno och herr Marteau samt en "Lieder-afton" af fru Clary Morales efter samma program som på Stockholmskonserten. D. 5 nov. gafs konsert af hr John Forsell med hr John G. Jacobsson som ackompanjatör. Hr Forsell sjöng därvid Beethovens "Adelaide" samt sånger af af Schubert, Tschaikowsky, Sibelius, Järnefelt, L. Glass, Rosenfeld, Lange-Müller, Grieg och Sjögren. Vis-aftnar ha gifvits af fru Norrie (Frödings-afton) och hrr Scholander samt Knut Nyblom (Bellmans- och visafton). Den 19:de november konserterade danska sångerskan Ellen Beck.

Malmö. En afdelning af Ranfts operettsällskap har i höst uppträdt här bl. a. med "Geishan", "Söndagsbarnet" och "Lyckoflickan" på reportoaren och haft stor framgång. Till denna truppafdelning hör fröknar Rosa Grünberg, Rydqvist och Leijman samt fru Eklöf- Trobäck, samt hrr Carlander, Allum, Haxell och Sandgren m. fl. Främst af alla står fröken Rosa Grünberg i fråga om vacker röst, god röstutbildning, äfven beträffande koloraturen, samt behaglig framställning, hvarför hon här såsom vid Vasateatern är publikens gunstling. Särskildt får fröken Grünberg mycket beröm såsom Bettina i "Lyckoflickan", och en Malmötidning har rätt i det uttalandet att "fröken Grünberg har varit lyckoflicka allt sedan hon satte sin fot på scenen."

D. 2 nov. gaf "Sydsvenska filharmonien" under hr Halléns ledning sin första konsert för säsongen med storartadt bifall af fullsatt salong. Särdeles anslogs två nya visor af hr Hallén, hvilka sjöngos till orkesterackompanjemang af fru Ester Gadelius, f. Sidner.

Karlstads teaters 10 års-dag högtidlighölls den 7:de nov. med en festföreställning af Selanderska sällskapet. Föreställnigen inleddes med Beethovens ståtliga uvertyr till "Prometheus", hvarpå fröken Elsa Clæsson framsade en för tillfället författad prolog af Oscar Stjerne. Efter en fantasi ur "Lohengrin" uppfördes sedan Christiernssons lustspel "Gurli".

I rundt tal har teatern under de tio åren varit upplåten 600 gånger. Dess största kund har varit direktör Selander, som invigt teatern och nu också fick högtidlighålla dess 10 årsdag.

Linköpings nya teater kommer att öppnas för föreställningar d. 17 dec., då Selanderska sällskapet inviger teatern med uppförande af "Brölloppet på Ulfåsa." Maskineriet lär vara likt Södra teaterns i Stockholm och dekorationsmålaren vid Stockholms-operan, Thorolf Janson har utfört åtskilliga dekorationer för teatern.

Från våra grannland.

Helsingfors. Okt. 14.—nov. 12. Några pjeser med musik ha härvarande teatrar ej haft att bjuda undantagande några föreställningar af "Gamla Heidelberg" på Svenska teatern och "Tukkijoella" på Finska. Gå vi till sista oktoberveckornas konserter finna vi först ett par "Lieder-aftnar" af fru Ida Ekman (sånger af Brahms, Schubert, Enna, C. Nielsen, och finska komponister), följda af en populär konsert. D. 19 okt. gaf Filharmoniska sällskapet sin 1:a symfonikonsert för säsongen (10 ingå i abonnemanget). Programmet upptog: 1 Beethoven: Symfoni, A-dur; 2 Grieg: "Fra Holbergs tid", suite för stråkorkester; 3 Tschaikowsky: "Stormen" (efter Shakspeare), fantasi för orkester. Folkkonserter gåfvos af sällskapet d. 20 okt. och 3 nov. En märklig konsert var den som d. 23 okt. gafs af den celebre italienske maëstron, pianisten och tonsättaren Giovanni Sgambati. (F. 1843 i Rom, mångårig förste pianolärare vid Santa Cecilia-konservatoriet därstädes). Konserten med biträde af Filharmon.-orkestern bjöd på följande maëstrons kompositioner: 1 Symfoni. D-dur; 2 Gavotte, Vecchio Menuetto, Nenia, Toccata, soli för piano; 3 Andante cantabile (ur "Te deum laudamus") för stråkorkester och blåskör; 4 Pianokonsert. D. 27

och 28 konserterade Brüsselkvartetten. På första soaréen spelades: Glazounows op. 64, Schumanns op. 41 n:o 2 samt Adagio appassionato för violin (hr. Schörg) af Bruch, på den andra Beethoven op. 59 F-dur, Grieg op. 27 och ett nummer för violoncell (hr Gaillard) af Locatelli-Piatti. En visafton gafs d. 29 af fru Hilda Castegren. Vid Filharmon. sällskapets 2:a symfonikonsert medverkade m:lle Yvonne de Tréville och den unge violinisten Carl Lindelöf. Programmet upptog 1. Hans Huber: Symfoni n:o 2 E-moll; Westerhout: Prelude öfver motiv ur Pergolesis "Stabat mater" för stråkorkester; 3 klockarian ur "Lakmé;" 4 konsert af Bach för violin. M:lle Tréville vann mycket bifall för Lakmé-arian, som hon säges ha sjungit "med betydande, dock ej ofelbar säkerhet". D. 4 nov. gaf mag. Klemetti med blandad kör och biträde af fru Aino Ackté konsert i Nya Kyrkan, hvarvid utfördes Psalm af Orl. Lasso, Crucifixus af Lotti, "Ode de Sainte Cecile" af Händel (fru Ackté) och motett af Bach. Helsingfors' Musikinstitut hade i slutet af oktober sin 2:a musikafton, då det utfördes pianokvintetter af Sgambati (op. 5) och Cesar Franck (F-moll). Till förmån för Filharmon. orkestern och Finska nationalteatern gaf fru Ida Ekman d. 10 nov. en konsert, biträdd af sin man, pianisten Karl Ekman, hrr Jean Sibelius och R. Kajanus samt Filh. orkestern. Programmet upptog bl. a. förspel till "Merlin" af Goldmark, aria ur Händels "Xerxes" och sånger af Berlioz med orkester. — De populära konserterna i Societetshuset under dir. Kajanus ha fortgått. På hotell Kämpf har "Svenska damkvartetten Düring" en tid medverkat på aftonkonserterna.

Sångsällskapet M. M. har till sin f. d. dirigent hr Carl von Knorring öfverlämnat en hedersgåfva, ett prydligt guldur, från aktiva och passiva medlemmar till tack för en tvåårig förtjenstfull ledning af kören.

Köpenhamn. Okt. 15—Nov. 12. Kgl. teatern har af musikpjeser denna tid haft på spellistan "Orfeus och Eurydike", "Carmen", "Aida", "Et vintereventyr", "Aladdin", "Lohengrin", "Faust", "Hans Heiling" och Drachmann-Lange- Müllers sagospel "Der var en gang..." som den 12 nov. gafs för 150:de gången. D. 10 nov. tog den danska publiken afsked på K. teatern af sin favorit kommarsångaren Herold före hans tillträdande af anställningen vid Coventgarden i London. Hr Herold spelade Don José i "Carmen". Alla biljetter, till dubbla priset, voro sålda; konstnären var föremål för de rikaste ovationer. Teatern har af balletter under samma tid bjudit "Fiskeren og hans brud", "Sylfiden" och en ny, "Perkeo eller det underbara vinfatet" (i Heidelberg). Balletten gjorde lycka men musiken af hr Jul. Oscier, förut okänd komponist, bedömmes strängt af kritiken. "Foreningen af Svenske og Nordmænd" gaf 26 okt. en konsert för dess understödsfond, då hr John Forsell m. fl. biträdde. Under hr Wolfgang-Hansens ledning skall under denna (9:de) säsong gifvas 3 abonnemangs-soaréer. Biträdande därvid är hrr W. Hansens (piano). Ax. Gade (violin), J. Schörring (viola) E. Hoeberg (violoncell) frk. Marke etc. Af Margarethe Boje-Jensen och Olof Jensen gifvas 4 soaréer med vokalt och instrumentalt innehåll. Ett annat musiksällskap här är Marke-kvartetten (F. Marke, O. Schmidt, J. Borup, E. Jensen) som biträdes af sångerskan fru Elma Hornemann. D. 26 okt. gaf hr John Forsell konsert, ackompagnerad af hr John G. Jacobsson. Ett par konserter har den 27 okt. och 1 nov. gifvits af fru Carreno och d. 6 nov. en af frök. Joh. Stockmarr. Den första Palä-konserten, för säsongen, under hr Joachim Andersens ledning gafs 1 nov. Pogrammet upptog: 1. Beethoven: Pastoralsymfoni; 2 Berlioz: La captive (f. mezzosopran och ork.); 3 Halvorsen: Andante religioso för violin och ork ; 4 Sånger med piano: 5 Tschaikowsky: Caprice italienne.

Kammarsångaren Nils Juel Simonsen firade d. 4 nov. sitt 35 års konstnärsjubileum, uppträdande i titelrolen 1 "Hans Heiling", och blef entusiastiskt hyllad af publik, kamrater och vänner. Äfven från konungen och kronprinsen erhöll han lyckönskningstelegram.

Kristiania Okt. 16—Nov. 12 Nationalteatern har af pjeser med musik under denna tid uppfört "Gamla Heidelberg" (hr de Wahl fortfarande som gäst) och Peer Gynt. Den 24 okt. gafs symfonikonsert med fru Carreno som gäst. Programmet upptog: 1 Liszt: Hunnerslaget", symfonisk dikt; 2 Tschaikowsky: Pianokonsert med ork.; 3 Grieg: "Det förste möde" för stråkorkester; 4 Pianostycken (Rondo af Beethoven, Vogel als Profet, Schubert-Tausigs Marsche-militaire) utf. af fru Carreno; 5 Saint-Saëns: Marsche-militaire française". Föreningsdagen d. 4 nov. firades å Nationalteatern med en *svensk* konsert — likasom å Kgl. teatern i Stockholm med en *norsk*. — Konserten under hr Tor Aulins ledning hade följande program: 1 L. Norman: konsertuvertyr; 2 Franz Berwald: Symfoni G-moll; 3 Vilh. Stenhammar: Pianokonsert; 4 stycken af Em. Sjögren för violin och piano (hrr Aulin och Stenhammar); 5 A. Hallén: Ur "Gustaf Vasas saga", suite för orkester. N:o 4 skulle egentligen ha utgjorts af sångnummer, utförda af fru Beda Rönneberg- Halvorsen, men dessa måste uteslutas emedan sångerskan plötsligen sjuknat. Konserten gafs för godt hus och under rikligt bifall. Särskildt berömmes hr Stenhammar för sin pianokonsert och dess utförande. Såväl han som hr Aulin hyllades med blommor och många framropningar. — Sven Scholander gaf d. 21 okt. en 2:a visafton och d. 28 en "Frödingsafton", alltjämt med stort bifall. D. 27 och 29 okt. gåfvos Sandal-Bramsen-konserter, den första egnad åt J. S. Bach den andra åt Sinding. En sångerska Ina Madsen gaf d. 22 okt. och 9 nov. konserter med program af tyska och norska sånger. I Vor Frelsers kyrka konserterade d. 28 okt. domkyrkoorganisten Kristian Lindeman med biträde af fru Cally Monrad Reimers och operasångaren Jens Berntsen. Programmet upptog sonat af Mendelssohn, B-dur, Preludium och Fuga, D-dur, af Bach, Pastorale af Cesar Franck, samt sånger och orgelsaker af konsertgifvaren. Konserten förnyades d. 30 okt. — Musikforeningen gaf sin andra säsongkonsert sista oktober med biträde af sångerskan Rodolfa Holmboe-Schenström och pianisten prof. Luigi Gulli, chef för "Romar-kvartetten". Programmet upptog E-moll-konsert af Chopin, Aria ur "Traviata" och sånger af Grieg, Enna och Lange-Müller samt konsert af J. S. Bach i F-dur för flöjt, oboe, trumpet, violin och orkester och slutligen Symfoni i B-dur af Haydn. En konsert gafs d. 5 nov. af violinisten Oscar Gustavsen biträdd af fru Clara Hultgren (sång) och pianisten Backer-Lunde, därvid utfördes bl. a. Vieuxtemp's konsert i D-moll, Sarasates "Romanza andaluza", och Duettino af Elling. D. 7 nov. gaf prof Gulli egen konsert, då han bl. a. lät höra Beethovens Sonata appassionata, för fyld salong och med rikligt bifall. — Hildur Andersen och Langes kvartett ge under säsongen 4 kammarmusiksoaréer. Den 1:a gafs 11 nov. med följande program: 1. Elling: Stråkkvartett, A-moll (1:a gång); 2 Sinding: Serenade för violin och piano (1.a gång); 3 Sinding: Pianokvartett.

Bergen. En norsk original-opera "Kynthia", med text af Wierss-Jenssen, musik af Chr. Donning, har nyligen vid premiären på härvarande teater gjort mycken lycka både till text och musik.

Från andra land.

Birminghamn. Å den 14 okt. här gifna musikfesten uppfördes Edvard Elgars nya oratorium "Apostlarne" och gjorde stor succés under Hans Richters ledning.

Berlin. Herr Naval har i början af november börjat gästspel på K. operan såsom Georg Brown i "Hvita frun"- och blef mycket hjärtligt mottagen af publiken. Man hoppas att att gästspelet skall öfvergå till engagement.

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — 23:dje årgången. — ***För hvarje musikaliskt hem,*** *utgifves 1903 efter samma plan som förut, innehållande* ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Vallingatan 11,*** *2 tr., i* ***bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor.* ***I landsorten*** *prenumereras bäst å* ***posten.***

N:o 1 innehåller porträtt af ***F. A. Frieberg*** *och* ***Arvid Ödmann*** *(såsom Johan af Leyden i »Profeten»); N:o 2 porträtt af* ***Paula Lindberg****, f. Frödin, och* ***Anna Pettersson Norrie;*** *N:o 3* ***Saint-Saëns;*** *N:o 4* ***Aina Mannerheim, Robert Planquette;*** *N:o 5* ***Gust. Henrikson, Leon. Borwick;*** *N:o 6* ***Maikki Järnefelt;*** *N:o 7* ***Ida Ekman.*** *N:o 8* ***Yvonne de Treville;*** *N:o 9* ***Wilh. Herold; Gust. Charpentier;*** *N:o 10* ***Wilh. Peterson-Berger;*** *N:o 11* ***Wilhelmina Strandberg, Salomon Smith, Marie Hall;*** *N:o 12* ***Emil Sjögren, Rich. Henneberg;*** *N:o 13* ***Willy Burmester, Bjarne Thorstensson.***

Obs.! *Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk Musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Norges, Finlands och Danmarks hufvudstäder, utförliga biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m. Musikbilagan innehåller verkligt god musik.*

Å Svensk Musiktidnings Expedition, Vallingatan 11, 2 tr. samt i bok- och musikhandeln finnes till salu

MELODISKA MINNESBLAD

4 Pianostycken — *Barcarolle. Mazurka, Canzonetta, Nenia* — af Frans J. Huss. Pris 1 kr.

Kurs i plastik samt undervisning i sång

efter den italienska sångmetoden i förening med **instuderande af roler,** med särskildt afseende fäst vid frasering och diktion, meddelas af

SIGNE HEBBE,
Sturegatan 24, Stockholm.

J. G. MALMSJÖ, PIANOFABRIK
Kongl. Hofleverantör
GÖTEBORG
Etablerad 1843

Begagnade instrument tagas i utbyte. Bekväma afbetalningsvilkor.

Den *enda* svenska Pianofabrik, som vid mångfaldiga täflingar *alltid* erhållit *högsta* priset.

Talrika intyg från framstående musici och konstnärer.

GULDMEDALJ »för utmärkta flyglar och pianinos»
Göteborg 1891 Malmö 1896 Stockholm 1897
ensam bland svenska pianofabriker.
Inalles *21 första pris*

A.-B. Skandinaviska Orgel & Pianofabriken

(f. d. Skandinaviska Orgelfabriken)
Grundad 1865

rekommenderar sin tillvärkning af **Orglar** för kyrkor, skolor och hemmen samt **Pianinon.**

Obs.! Uteslutande svensk tillverkning och följaktligen af utmärktaste och solidaste beskaffenhet.

Priskurant på begäran. Alla förfrågningar besvaras omgående.

Utställning & kontor Mästersamuelsgatan 32 Stockholm.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.

Vallingatan 11, 2 tr.

Frans J. Huss.

I Musik- och Bokhandeln:

Populär

Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny lättfattlig undervisningsmetod för barn, öfversatt och bearbetad efter

Prof. **H. von Bocklet.**

Häft. 3 kr., i pappband 3:50, clothband 4 kr.

»Enkel, praktisk och fullt systematisk, gående i lagom hastighet och utan hopp från det lättare till det svårare. Torde vara den bästa pianoskola vi hittills haft i Sverige. En ytterligare förtjänst hos det verkligen vackra arbetet är att bearbetaren förmått göra det så alltigenom svenskt som det värkligen är».

(Gotlands Allehanda)

Elkan & Schildknechts Musikhandel
28 Drottninggatan 28.

Pianomagasin.

Svenska Pianinos: Största lager från J. G. Malmsjö, Kongs. Hofleverantör. S. andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Ueb.l & Lechleiter.

Flyglar: från J. G. Malmsjö, Steinweg Nachf. m. fl — **Orglar:** från Mason & Hamlins verldsberömda firma.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,
3 Malmskilnadsgatan 13, Stockholm.

INNEHÅLL.

Pablo de Sarasate (med porträtt — Berthe Marx-Goldschmidt (med porträtt) — Erika Lie-Nissen (med porträtt) — Hector Berlioz' Requiem — Musikpressen — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Annonser.

Gullberg & Hallberg, Stockholm, 1903.